

Инж. Мирослав МАРИНОВ - изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите, пред сп. „Гора“

Горска политика, насочена към всички

- Инж. Маринов, каква ще бъде политиката на Изпълнителната агенция по горите до края на тази и в следващите години?

- В основата на политиката на ръководство на ИАГ залагаме принципите на приемственост и стремеж към решаването на наболелите проблеми и предлагането на нови идеи, които в съчетание трябва да осигуряват по-нататъшното успешно развитие на горския сектор.

Ще продължим с изпълнението на мерките по Програмата за управление на правителството на Република България за периода 2017-2021 г. за устойчиво ползване на дървесината и увеличаване на отгледните грижи за младите насаждения, приоритетно провеждане на санитарните и защитните лесовъдски мероприятия за поддържане на доброто здравословно състояние в горите, подготовка за стартиране на национална инвентаризация на горите, увеличаване на инвестициите и лесовъдските грижи за развитие на националната зелена икономика и модерна горска индустрия. Ще работим по по-нататъшната диверсификация на приходите от горската система, основана на развитие на производството на биопродукти, производство на енергия от горска биомаса, развитие на планински спорт и други видове туризъм в горските територии, усъвършенстване на превенцията и контрола за опазване на горите, развитие на ловното стопанство и опазване на дивечовите запаси и други.

Горската система в България е под силен натиск от всички страни, имиджът ѝ в обществото е силно накърнен, даже негативен, и системата е в отбранителен режим. Новините в медиите за нея се свеждат само до примери с незаконна сеч или браконьерство. Няма го активният публичен „горски диалог“ с различните групи от обществото - промишленост,

НПО, общини, граждани. От страна на обществото нарастват очакванията към рекреационните и природозащитните функции на горите и в последните години особено нарасна противопоставянето на природозащита и стопанисването на горите като две отделни и взаимоизключващи се сфери на дейност. В съвременното развитие на страните горската политика е в по-слаба позиция от другите сектори на икономиката. Ще работим за нова горска политика, насочена към всички - политиците, вземащи решенията, представителите на горската практика и наука, природозащита и цялото общество. В контекста на климатичните промени и рискове и отчитайки социално-икономическото и политическото развитие на България, професионалния ни опит за устойчиво стопанисване на горите, които са осигурявали в годините тяхната многофункционалност, можем да кажем, че защитата на природата и дървопроизводството са неразривно свързани части на устойчивото и екологосъобразното стопанисване на горите. В регионален план ще търсим възможности и перспективи за повече реално сътрудничество в сферата на устойчиво стопанисване и ползване на горите с нашите съседи в региона. От една страна, по този начин бихме могли да им помогнем по пътя на тяхната успешна евроинтеграция, като споделим нашия опит - както успешен, така и неуспешен, за да избегнат грешки от прехода. От друга - с общи проекти бихме могли да търсим по-добро запазване и стопанисване на зеленото ни богатство.

- Горският отрасъл има ли реални възможности за увеличаване на процента на залесяване с медоносни видове в държавните горски територии?

- Природните ни условия са добри и добиваният в България пчелен мед е на едно от водещите места в света. В страната ни има голямо разнообразие на медоносни растителни видове. В българските гори основно се залесява с широколистни, като голяма част от използваните видове са медоносни - липи, явори, акация, гледичия, тополи, гъбове, върби, горскоплодни и много други. Освен дървесни видове в горските територии се срещат и много храстови и тревисти растения с добри медоносни качества. Увеличаване на процента на залесяване с медоносни видове в държавните горски територии, а и не само в тях, е напълно възможно и по-скоро трябва да се търси разнообразие и подобряване на видовия състав на създаваните насаждения с такива растения. При избора на видове е възможно да се включат и храстови по периферията на гората, като се търси последователност в цъфтежа, за да се увеличи периодът на пашата на пчелите.

Потенциал има - както от подгържане и възстановяване на над 120 000 ха акациеви гори, така и чрез разширяване на участието в новосъздадените култури с 10-15 % от медоносни гървесни видове и храсти, чрез допълване на възобновените вече, основно дълбоки гори, с липи, шестил, клен, брекина, офика, мекиш, горскоплодни, малина, люляк и други. Това ще стане факт, защото вече се работи за допълване и коригиране на програмите за производство на посадъчен материал в гържавните горски разсадници от необходимите фиданки, предвижда се в петгодишните програми за залесяване и подпомагане на възобновяването на насажденията да се увеличи тяхното участие. В тази посока още отсега започваме ежегодно да извършваме по-прецизна оценка на възобновените, в т.ч. залесените, площи по отношение на наличието на медоносни видове. Голям резерв има в участието на любителите на българската природа и пчеларите, които ще могат да засадят медоносни фиданки в други извънгорски територии чрез получаване на посадъчен материал от горските стопанства безвъзмездно.

- Какви нормативни промени в областта на горите са на дневен ред? Например, когато проведохте работни срещи с представители на гърводобивни фирми, бяха обсъдени предложението за промени в действащата нормативна уредба за ползване на гървесина. Какви са те?

- Предстоящата промяна в Закона за горите произтича от РМС № 704 за намаляване на административната тежест и предложенията вече са изготвени на ниво експертна група. Основните предложения за промени са свързани с процедурите за промяна на предназначението и учредяване на ограничени вещни права. Предложени са промени и за предоставяне на правото на ползване при извършване на инженерни проучвания, включително и за изграждане на временни горски пътища. При текстовете за устройване на пчелини е определена минимална и максимална площ за един пчелин. Регламентиран е редът за извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи, преди издаването на акт за промяна на предназначението. Направена е нова редакция на разпоредбите за рекултивация, като е предвидено създаването на наредба на министъра на земеделието, храните и горите. В случаите, когато лицето е направило компенсационно заплащане, то да извършва само техническа рекултивация.

Две от наредбите, издадени в съответствие с разпоредбите на Закона за горите - Наредба за сечите в горите и Наредбата за условията и реда за възлагане изпълнението на дейностите в горските територии - гържавна и общинска собственост, и за ползването на гървесина и недървесни горски продукти, са най-пряко свързани със стопанисването на горите и целия горски бизнес. Вероятно и поради тази причина тези наредби най-често са обект на критика и на промяна, като някои от последно извършените промени не бяха приети добре от професионалния бранш.

За изясняване на основните проблеми в сега действащите наредби ръководството на Изпълнителната

агенция по горите организира в съответните гържавни предприятия дискусии с представителите на гърводобивни и гървопреработвателни фирми. Анализират се поставените проблеми и търсенето на пътища за тяхното решаване чрез диалог ще бъде платформата, върху която ще се стъпи за изготвяне на предстоящите промени на двете наредби.

По отношение на Наредбата за условията и реда за възлагане на изпълнението на дейностите в горските територии - гържавна и общинска собственост, и за ползването на гървесина и недървесни горски продукти, бяха поставени за разглеждане много принципни и конкретни въпроси, чието решение трябва да бъде заложено в проекта за промяна. Основният извод от тези срещи е, че гърводобивният бранш иска публичност, прозрачност, свободна и лоялна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация и насърчаване на дългосрочните инвестиции. Обсъждани бяха дългосрочните договори, начинът на определяне на цената на гървесината и цените, по които се заплаща гърводобивът, ограничаване на продажбата на гървесина без процедура, организацията по снабдяване на местното население с гърва за огрев, гаранцията за участие и отговорностите на ползвателите към дисциплината на ползване и много други.

Предлаганите промени за изменение и допълнение на тази наредба трябва да осигурят изпълнението на приетите с Националната програма за подобряване на качеството на атмосферния въздух (2018-2024 г.) мерки - забрана за продажба на гърва за огрев според теглото им, ограничаване на периодите както за директен добив на гърва за горене от населението, така и за доставката им.

Предложенията за изменение и допълнение в Наредбата за сечите в горите са продиктувани от необходимостта за усъвършенстване на нормативния акт с цел отстраняване на пропуски, установени при практическото му действие, и внасяне на яснота при прилагането на отделни разпоредби, включване на заинтересованите страни при изготвяне на указанията и разработките, утвърждавани от ИАГ за провеждането на отделните видове сечи, и други. Прецизиране на определени текстове и преглед на цялата наредба с цел облекчаване на процедури и административни регулации. Предстои приемане и утвърждаване на регионалните указания за стопанисване на издънковите дълбоки гори, които също ще наложат промени в тази наредба.

- Кои са приоритетите на ИАГ, свързани с превенцията и борбата с горските пожари?

Една от най-важните поставени цели до края на 2022 г. е изграждането на единна национална система за откриване на пожари в горските територии. През 2018 г. регионалните дирекции по горите стартираха подготовката на проект по подмярка 8.3 на ПРСР за изграждане на автоматизирани системи за наблюдение и откриване на пожари в горските територии. До крайната дата 5 регионални дирекции - в Берковица, Благоевград, Бургас, Кърджали и Сливен, успяха да подготвят проектните си предложения в срок за общо 18 пожаронаблюдателни кули. При евентуал-

но одобрение на проектите от ДФ „Земеделие“ имаме готовност за започване на тяхното изграждане. От значение е и разработването на медийна стратегия за създаване на обществена нагласа за недопускане на пожари в горите и нейното системно реализиране.

Плановите за взаимодействие между Изпълнителната агенция по горите и Главната дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, които ежегодно се актуализират, допринасят за добрата превантивна работа. Чрез извършените от ИАГ и ГД „ПБЗН“ съвместни проверки на действията, мерките и мероприятията в гържавните предприятия, общинските и други структури е постигнато съвременното изпълнение на противопожарните мероприятия, както и спазването на изискванията за защита на горските територии от пожари. Получаваните в изнесеня център на тел. 112 сигнали за възникнали пожари в горски територии или в близост до тях моментално се преpraщат на специализираните групи в гържавните предприятия и регионалните дирекции по горите, които осъществяват проверка на място. В резултат на незабавната реакция в огромна част от случаите не се допуска навлизане на огъня в горските територии.

Заделяните през последните години от Министерството на земеделието, храните и горите, гържавните предприятия и Министерството на вътрешните работи немалко финансови средства за специализирана техника, обучение и създаване на доброволни формирования осигуряват подобряване на възможностите за реакция и действие по гасенето и предотвратяването на горски пожари.

- Главни постижения и най-важните проблеми в ловното стопанство на този етап?

- През последните няколко години се наблюдава трайна тенденция към възстановяване, стабилизиране и

увеличаване на дивечовите запаси. Нашият егър дивеч има добри генетични заложи, гарантиращи и чудесни трофеи с високи оценки по световните стандарти. Това, както и голямото дивечово богатство, с което разполага страната ни, включващо някои редки за Европа ловни видове, поддържа интереса на европейските ловци към България. В подкрепа на този извод е непрекъснато увеличаващият се брой на ловците по линия на организирания ловен туризъм, което води и до нарастване на приходите през годините. Като проблеми, свързани с поддържане на дивечовите запаси, могат да се отбележат щетите, причинявани от постоянно нарастващата численост на хищниците, загубите от различни болести и постепенното изчезване на естествените местообитания за някои видове дивеч. Към тях трябва да добавим и браконьерството, което при заека е застъпено в най-висока степен.

В ловната дейност сериозен остава въпросът със здравословното състояние на дивеча, най-вече изпълнението на програмата от мерки, които наложи навлизането на болестта африканската чума по свинете. За справяне с отговорната задача ще разчитаме на добрата координация и съвместна работа с Българската агенция по безопасност на храните, ловните сдружения, директорите на гържавните горски предприятия, областните управители и кметовете на общини.

Продължаваме да работим с ловните организации, с експертите, научните работници и специалистите в областта на ловното стопанство, с неправителствения сектор и други, като диалогът и сътрудничеството ще бъдат основната платформа, върху която ще градим нашите отношения. Само по този начин ще постигнем резултати в повишаване на ловната култура сред обществото и във възпитаване на младото поколение в любов към природата, отговорност и грижа за дивеча.

Проекти

Експерти от регионалните дирекции по горите участваха в обучение

От 28 до 30 май в Хисаря експерти от Дирекция „Наука и международна дейност“ на Изпълнителната агенция по горите проведоха тридневен курс на обучение на служители от 16-те регионални дирекции по горите, свързано с изпълнението на проект „Опазване на ключови горски местообитания на малкия креслив орел“, LIFE 12 NAT/BG/001218, финансиран по Програма LIFE+ на Европейския съюз.

Обучението беше насочено към подобряване на капацитета на служителите от РДГ за изготвяне и изпълнение на проекти за устойчиво управление и опазване на горските местообитания, финансирани от ЕС и други международни програми.

Д-р инж. Деница Пандева и д-р инж. Любчо Тричков представиха възможностите

за финансиране на дейностите в горите по Програма LIFE, в т.ч. актуална обява за набиране на проектни предложения, допустими бенефициенти, възможни дейности за финансиране и процеса на изготвяне и подаване на проектни предложения.

Беше проведено практическо занятие за разработването на проектна идея по Програма LIFE, както и на други проектни идеи, намирането на подходящ инструмент за финансирането им и изготвянето на проектно предложение.

Служителите бяха запознати с информацията по Оперативните програми „Околна среда“ 2014-2020 г. и „Добро управление“ 2014-2020 г., в т.ч. индикативни годишни работни програми за 2019 г., и възможностите, които те предоставят за фи-

нансиране на дейности в горите.

Дискутирано беше кандидатстването по проекти и изпълнението им по програмите за трансгранично и транснационално сътрудничество. Специално внимание беше обърнато на предстоящите възможности за кандидатстване по финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Норвежкия финансов механизъм.

Обсъдени бяха резултатите от кандидатстването на регионалните дирекции по горите по подмярка 8.3 „Предотвратяване на щети по горите от горски пожари, природни бедствия и катастрофични събития“ от Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г. и Условията за изпълнение на проекти, след подписване на съответните договори.

Д-р инж. Любчо ТРИЧКОВ